

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. แหล่งข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ประชากร (Population) คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,954 คน (เทศบาลตำบลคำใหญ่, 2555 : 2-8)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 หมู่บ้าน กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane, 1973 : 727) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน

2. แหล่งข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Survey) ประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เกี่ยวข้องกับงานในการวิจัยนี้โดยตรง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวน 16 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) ผู้ให้สัมภาษณ์ได้จากการสุ่มแบบโควตา (Quota Sample) ตามสัดส่วนที่เท่า ๆ กันจาก 8 หมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ และข้อเสนอแนะได้อย่างแท้จริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดเป็นค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์

2. แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ ประกอบด้วย การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และใช้วิธีผสมผสานระหว่างการสัมภาษณ์แบบสนทนารายอย่างไม่เป็นทางการกับการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้กำหนดล่วงหน้าไว้แล้วเป็นปัจจัยสำคัญกล่าวคือ การสัมภาษณ์แบบสนทนารายอย่างไม่เป็นทางการจะสะท้อนข้อมูลได้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ส่วนการสัมภาษณ์แบบตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าจะทำให้สะดวกในการจัดทำข้อมูลให้เป็นระบบ ทั้งนี้ สำหรับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จะไม่เรียงลำดับก่อนหลังเหมือนกับที่ได้กำหนดไว้ในกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งจะทำได้ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

2.1 การเลือกตั้ง (Election)

2.2 การมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง (Political Party)

2.3 การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ (Public Opinion)

2.4 การรวมกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group)

2.5 การแสดงออกด้วยการกระทำ (Direct Action)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปใช้ในการประมวลผลข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติวิเคราะห์ตามความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ ใช้ t-test (Independent Sample) และอายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ ใช้ F-test กำหนดนัยสำคัญของการทดสอบที่ ระดับ .05 กรณีพบว่ามีความแตกต่างจะใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Different)
4. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการพรรณนาความ (Descriptive Analysis)
5. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ และด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านการเลือกตั้ง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ การไปร่วมใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล และการได้ร่วมเป็นสักขีพยานในการนับคะแนนเสียงการเลือกตั้ง และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ การใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง การตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของตนเองทุกครั้งก่อนวันเลือกตั้ง และการร่วมรับฟังคำชี้แจงของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามลำดับ

1.2 ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ การได้ร่วมสัมมนา หรือเสวนาทางการเมืองการปกครองต่อสาธารณะในเวทีต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ การเคยชวนให้เพื่อนบ้าน ไปรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี การได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านผู้รับฟังความคิดเห็นประจำหมู่บ้าน และการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่ตนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองกับคนอื่นในชุมชน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ การติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของนายกเทศมนตรีจากประกาศผลการดำเนินงานตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี การช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีกำหนดนโยบายทางการเมืองการปกครอง และการให้การสนับสนุนกิจกรรมการรณรงค์การเลือกตั้ง ตามสิทธิหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ตามลำดับ

1.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ การสนใจแลกเปลี่ยนวิพากษ์วิจารณ์นโยบายการ บริหารงานของท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล อบจ. ฯลฯ อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ การได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของประชาชน และการได้เข้าไปช่วยให้ความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง การปกครองแก่คนอื่น และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อยได้ 3 ลำดับ คือ การพูดคุยสนทนากับบุคคลอื่นในเรื่องเกี่ยวกับประเด็นปัญหาด้านการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ การเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แก้ไขปัญหาของชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่เทศบาลตำบล และการเข้าไปติดต่อร่วมแสดงความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเสนอต่อเทศบาลตำบล ตามลำดับ

1.4 ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ การได้ร่วมตัวเป็นกลุ่มในชุมชนเพื่อต่อรองและเรียกร้องผลประโยชน์ต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ การได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนต่อโครงการหรืองานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้น โดยเทศบาลตำบล การได้ช่วยติคป้ายโฆษณาให้กลุ่มการเมืองสมาชิก สภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี และท่านได้เข้าร่วมชุมนุมประท้วงเมื่อเกิดความไม่พอใจต่อการดำเนินงานหรือการตัดสินใจของเทศบาลตำบลในกรณีบริหารงานไม่ดี และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ คือ ท่านได้เข้าร่วมเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สมาคม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของเทศบาลหรือชุมชน และการได้ร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ทั้งเรื่องส่วนตัวและ เรื่องส่วนรวมที่ได้รับความเดือดร้อนจากเทศบาลตำบล ตามลำดับ

1.5 ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการคุ้มครองและบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และ ผู้สูงอายุ และท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับความสำคัญค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ 3 ลำดับ คือ ท่านได้เข้าร่วมเสนอโครงการต่าง ๆ ที่หมู่บ้านต้องการ ท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการให้บริการงานของเทศบาลตำบลในด้านต่าง ๆ และท่านได้ร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้าน การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตาม

เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่า จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง และด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และจำแนกตามรายได้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการเลือกตั้ง (Election) คือ ประชาชนต้องมีความห่วงใยในกิจกรรมการเมืองท้องถิ่นให้มาก ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการณรงค์เกี่ยวกับการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น ตั้งแต่ระดับการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ไปจนถึงผู้บริหารท้องถิ่น ควรให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งให้มาก เพื่อจะได้ันักการเมืองท้องถิ่นที่ดี และเทศบาลตำบลควรกำหนดแผนงาน หรือแนวทางในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเลือกตั้งครั้งต่อ ๆ ไป ให้เกิดความสุจริตและเกิดความเป็นธรรมมากที่สุด

3.2 ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง (Political Party) คือ ส่วนราชการควรให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องของการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบล โดยการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่น ควรจัดป้ายประชาสัมพันธ์งานที่เกี่ยวข้องกับการเมืองท้องถิ่นให้ทั่วถึงและประชาสัมพันธ์งานการจัดทำโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล เช่น แผ่นพับ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน และควรจัดตั้งอาสาพัฒนาประชาธิปไตยในเขตเทศบาลตำบล เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่การไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งระดับ

3.3 การแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ (Public Opinion) คือ ประชาชนจะต้องแสดงความคิดเห็นทางการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลให้มาก เพื่อจะได้้นำข้อมูลให้ันักการเมืองท้องถิ่นนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากขึ้น ประชาชนควรร่วมแสดงออกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในการแสดงถึงความต้องการอะไรบ้าง ทางการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบล เทศบาลตำบลควรจัดทำประชาพิจารณ์ก่อนที่จะทำโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ เพื่อเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนและลดการขัดแย้ง และเทศบาลตำบลควรจัดทำผู้รับเรื่องราว รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและต้องชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจข้อเท็จจริง

3.4 การรวมกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) คือ ประชาชนต้องรวมกลุ่มกันให้
ได้มาก เพื่อที่จะ ได้มีแรงผลักดันให้กลุ่มมีความสามารถในการต่อรองและมีความเข้มแข็งในการ
พัฒนา นอกจากนี้ยังสามารถที่จะให้ฝ่ายการเมืองเข้ามาช่วยในการบริหารกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง
การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริการขั้นพื้นฐาน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและตรวจสอบการ
ทำงานทุกขั้นตอนในฝ่ายบริหารในเทศบาลตำบล และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วน
ร่วมในการรับรู้ รับฟัง แสดงความคิดเห็น และร่วมหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะ
ได้ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น

3.5 ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ (Direct Action) คือ ควรให้ประชาชนแสดง
ความคิดเห็นความต้องการด้านการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาด
ของถนน การเดินที่สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย ประชาชนสามารถเข้าไปปรับปรุงหรือ
แก้ไขกรณีแสดงความคิดเห็นแล้วนักการเมืองท้องถิ่นไม่สามารถนำข้อคิดเห็นของประชาชนไป
ปฏิบัติต่อสาธารณะได้ เช่น การเสนอโครงการต่าง ๆ ที่มีต่อการพัฒนาของประชาชนภายใน
ท้องถิ่น และประชาชนต้องสามารถเข้าไปตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารในเทศบาลตำบลได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง
ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตาม
ทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์
มีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัย
ดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนให้ความสนใจกิจกรรมในกลุ่มการเมืองเป็นอย่างมาก
แสดงให้เห็นได้จากการร่วมสัมมนา หรือเสวนาทางการเมืองการปกครองต่อสาธารณะในเวทีต่าง ๆ
รวมถึงการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองผ่านผู้รับฟังความคิดเห็นประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้ยัง
เห็นได้ว่าการชวนให้เพื่อนบ้านไปรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภา
เทศบาลและนายกเทศมนตรีด้วย แสดงให้เห็นถึงการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะด้วยความ
สนใจ มีการแลกเปลี่ยนวิพากษ์วิจารณ์ โฆษณาการ บริหารงานของท้องถิ่น เช่น อบต. เทศบาล

อบจ. ฯลฯ โดยมีการรวมกลุ่มผลประโยชน์โดยการรวมตัวเป็นกลุ่มในชุมชนเพื่อต่อรองและเรียกร้องผลประโยชน์ต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามยังพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมด้านการเลือกตั้ง และการแสดงออกด้วยการกระทำอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นได้จากการร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการรักษาความสะอาดของถนน การเดินที่สาธารณะ และการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในอันดับสุดท้าย และยังพบว่าประชาชนมีการรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งแสดงแนวคิดหรือนโยบายการพัฒนาตำบลอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสะท้อนผลให้เห็นได้จากไปร่วมใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งนายก เทศมนตรีอยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเลิศอนันต์ ยาวิชัยแก้ว (2547 : 97-100) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน จังหวัดเชียงราย พบว่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งพิจารณาจากด้านการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การติดตามสถานการณ์ทางการเมือง การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง โดยภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง

และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของวสันต์ สุวรรณ (2547 : 146-149) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่ต่าง ๆ กัน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอื่น ๆ คือระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของอาภรณ์ วิชระ (2546 : 78) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนในตำบลตะเคียน มีส่วนร่วมในการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ พบว่า จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง และด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และจำแนกตามรายได้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง และด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง เป็นการแสดงออกด้วยการกระทำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกตั้งท้องถิ่นมีการแข่งขันกันเฉพาะในท้องถิ่น การแสดงความคิดเห็นในประเด็นการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในการสนับสนุนผู้สมัครที่ตนให้การสนับสนุนลงเลือกตั้ง จึงเป็นที่กล่าวถึงของประชาชนส่วนใหญ่ ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง หรือการริเริ่มพูดคุยทางการเมืองแสดงถึงการให้ความสนใจทางการเมืองที่มาก

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุเทพ คชดี (2552 : 78-79) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ของประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

2. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง และด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคำใหญ่ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิเลือกตั้งที่มีชื่อตามทะเบียนราษฎรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองด้านการเลือกตั้ง และด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ซึ่งเห็นว่าจะสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้อย่างแท้จริง โดยใช้พลังของกลุ่มคนก่อให้เกิดอิทธิพลต่อกระบวนการต่อรองทางการเมือง กำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของชุมชน

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุเทพ คชดี (2552 : 78-79) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ ของประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

3. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการเลือกตั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ในการปกครองดูแลตนเองแตกต่างกันอยู่บ้าง ขณะที่ผู้นำท้องถิ่นก็ยึดคิดในกรอบรูปแบบเก่า ยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในระบอบกฏเกณฑ์ใหม่อย่างชัดเจน ในด้านการเลือกตั้งประชาชนบางกลุ่มจึงไม่ตระหนักถึงการร่วมใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลหรือผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และการเข้าร่วมรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งแสดงแนวคิดหรือนโยบายการพัฒนาตำบล

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของของสุเทพ คชดี (2552 : 78-79) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ของประชาชนที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

4. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของเทศบาลตำบลคำใหญ่ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามรายได้ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 1 ด้าน คือ ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ประชาชนได้เข้าร่วมแสดงออกด้วยการกระทำ เพราะมีความสำคัญต่อภาพรวมทางเศรษฐกิจกล่าวคือ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ของประชาชนอย่างแท้จริง โดยร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน และ ผู้สูงอายุ การแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการคุ้มครอง และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการบำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็น

ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของของสุเทพ คชดี (2552 : 78-79) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

คลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมทางการเมืองในการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองใหม่ของประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่วิเคราะห์ได้จากข้อค้นพบ และที่ได้จากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ สาระสำคัญที่ประมวลได้เพื่อนำไปเป็นแนวปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อศึกษาในโอกาสต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ด้านการเลือกตั้ง ควรมีการเข้าร่วมรับฟังคำปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งแสดงแนวคิดหรือนโยบายการพัฒนาตำบล และไปร่วมใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งนายก เทศมนตรี
- 1.2 ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง ควรให้การสนับสนุนกิจกรรมการณรงค์การเลือกตั้ง ตามสิทธิหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย และช่วยผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีกำหนดนโยบายทางการเมือง
- 1.3 ด้านการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะ ควรมีการวิพากษ์วิจารณ์ในการทำงานของสมาชิกสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่น และการชักชวนให้เพื่อนบ้านหรือสมาชิกในครอบครัวไปใช้สิทธิเลือกตั้งระดับท้องถิ่น
- 1.4 ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ควรมีการร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ทั้งเรื่องส่วนตัวและเรื่องส่วนรวมที่ได้รับความเดือดร้อนจากเทศบาลตำบล และเข้าร่วมเป็นผู้นำกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น สมาคม กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ของเทศบาลหรือชุมชน
- 1.5 ด้านการแสดงออกด้วยการกระทำ ควรมีการร่วมแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และแสดงความคิดเห็นความต้องการด้านการรักษาความสะอาดของถนน การเดินที่ สาธารณะและการกำจัดขยะมูลฝอย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดมหาสารคาม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับกรณีวิจัยครั้งนี้

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาตัวแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นของประชาชนในประเทศไทย เพื่อนำมาสร้างตัวแบบและทดลองใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย

2.3 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น หรือขยายพื้นที่เป้าหมายให้ครอบคลุมทุกเทศบาลตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ แล้วนำผลที่ได้จากการศึกษาของแต่ละเทศบาลตำบลมาเปรียบเทียบ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาที่ได้ปรับปรุงและส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของเทศบาลตำบลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY